Wydanie wieczorowe.

Cena 6 fen.

GAZETA ŁÓDZKA

Niedziela 19 Września 1915 r.

ORGAN NARODOWY.
Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok IV. — № 246.

PRENUMERATA w ŁODZI WYNOSI:
Rocznie 12 Marek, półrocznie 6 Mr., kwartalnie 3 Marki miesięcznie 1 Marka.
Za odnoszenie do domów 20 f. miesięcznie.
Wychodzi codziennie po południu.

Redakcja i administracja—Przejazd № 8, otwarte codz. od 9 do 7 wiecz. w Niedziele i święta od 12 do 6-tej.
Redaktor przyjmuje interesantów w sprawach redakcyjnych od 10 do 2.
Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca. — Rękopisy bez zastrzeżenia honorarjum uważa się za bezpłatne.

OGŁOSZENIA:
Nadesłane na 3 stronicy wśród tekstu za wiersz lub jego miejsce 1 Mr.; reklamy za tekstem 40 fen.; zwyczajne 30 fen.; nekrologja 40 f.; Ogłoszenie małe 4 f. za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej 40 f.

Telegramy.

Wielka Kwatera Główna.

18 września rano.—Urzędowo.

Z widowni zachodniej.

Lotnicy nasi napadli na okręty nieprzyjacielskie, które pokazały się przed Dunkierką. Trafiono w przeciwtorpedowiec. Na froncie położenie jest niezmienione. Francuzi usiłowali daremnie odzyskać okop wydarty im pod Perthes.

Z widowni wschodniej.

Grupa wojsk generała marszałka polnego Hindenburga: Odparto natarcia wroga pod Szlokiem. W dalszym ciągu nacieramy na przyczółek mostowy Dźwińska. Zdobyto części nieprzyjacielskich stanowisk czołowych. Pod Wilnem wojska nasze posuwają się naprzód. Przełamano front rosyjski w różnych miejscach między Wiją a Niemnem. Od dziś rana cofa się wróg. Pojmano 26 oficerów, 5380 żołnierzy i zdobyto 16 karabinów maszynowych.

Prawe skrzydło i grupa wojsk generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego, przeprawiły przez Szczarę duże siły. Wróg zaczyna ustępować.

Grupa wojsk generała marszałka polnego Mackensena: Wyparto wroga dalej w okolicy Telechanów, Logiszyna i na południowym wschodzie od Pińska. Zdobycz w pościgu na Pińsk wzrosła do do 210 oficerów, 2500 żołnierzy i 9 karabinów maszynowych.

Z widowni południowo-wschodniej.

Na froncie wojsk niemieckich rozpoczęli Rosjanie odwrót.

Obecnie po ukończeniu liczenia wynosi łup w Modlinie 1640 dział, 23,219 karabinów, 103 karabiny maszynowe, 160,000 amunicji strzelniczej dla artylerji, 7,098,000 naboi karabinowych.

Liczba dział zdobytych pod Kownem wzrosła do 1301.

Naczelne Dowództwo Wojskowe.

Urzędowy komunikat austrjacki.

WIEDEŃ, 18-go września:

Z widowni rosyjskiej.

Złamała się ofenzywa rosyjska w Galicji wschodniej i nad Strypą. Wróg opróżnił wczoraj pole bitwy ostatnich dni i cofnął się nad Seret. Pozostawiony materjał wojenny i inne oznaki szybkiego wymarszu, pozwalają sądzić, że odwrót Rosjan nastąpił w największym pośpiechu. Straty poniesione przez wroga przed stanowiskami naszemi okazały się bardzo wielkiemi.

Nad Ikwą położenie jest niezmienione

Na wołyńskim obszarze fortecznym, toczą się walki z przeważającemi siłami Rosjan. Odparto kilkanaście natarć. Dziś przenieśliśmy części naszego frontu tamtejszego do przygotowanych stanowisk położonych dalej na zachodzie.

C. i k. siły zbrojne na Litwie, wywalczyły w związku z sprzymierzonemi, przeprawę na północny brzeg Szczarej.

Z widowni włoskiej.

Na obszarach granicznych tyrolskim i karyntyjskim, nie wydarzyło się wczoraj nic znaczniejszego. Pożar lasu przed stanowiskami naszemi na Popena, (na południu od Szulderbachu), zmusił Włochów do opuszczenia 1 nji. W obrębie Flitschu, przeciwnik w dalszym ciągu stara się, wśród bardzo wielkich strat, podkopać się pod szańce. Złamały się powtórne natarcia włoskie na Rawelnik i na stanowiska na zachodnim zboczu Jaworżeku.

Twierdzenie w urzędowem włoskiem sprawozdaniu z 16 września, jakobyśmy używali pocisków, zawierających kwas pruski, jest, ma się rozumieć, złośliwym wymysłem.

Zastępca szefa sztabu generalnego
Hoefer, marszałek polny porucznik

Komunikat rosyjski.

PETERSBURG, 17 września. Sztab generalny rosyjski ogłasza:

Według Biura Wolffa ogłasza rosyjski sztab generalny co następuje:

W okolicy na południowy-zachód od Dźwińska odrzuciliśmy kilkakrotnne ataki niemieckie przed naszemi zasiekami drutowemi między drogą do Dźwińska i jeziorem Samara. Małe niemieckie oddziały konnicy pojawiły się w okolicy nad torem kolejowym Mołodeczno-Połock. Dalej na północny-wschód od Wilna powiodło się nieprzyjacielowi przejść na lewy brzeg Wilji. Dalej na południowy-wschód od Oran próbują niemcy przejść przez rzekę Wersokę, dopływ Mereczanki. Pod wsią Eisenwuyesmonty (?) wojska nasze wepchnęły nieprzyjaciela do rzeki. W okolicy Pińska wojska nasze cofają się pod naciskiem nieprzyjaciela. W okolicy Niżnego Stochodu odparliśmy ofenzywę nieprzyjaciela na Ugryniczki. Nieprzyjaciel podejmuje w dalszym ciągu kontrataki w okolicy Derajewa i w rozmaitych częściach frontu naszego w Galicji. Nieprzyjaciel, który się chwieje, usiłuje wzmocnić stanowisko swoje przez te kontrataki, lecz osięgnął on przy tych usiłowaniach w najlepszym razie tylko drobne sukcesy miejscowe, a wojska nasze w dalszym ciągu mają powodzenie w walce.

Na zachód od wsi Pendyki w okolicy Deraźna ujęliśmy 410 jeńców i zdobyliśmy 4 karabiny maszynowe. Gdyśmy zajmowali gorzelnię i cmentarz pod Deraźnem, ujęliśmy przeszło 700 jeńców z 4 karabinami maszynowemi. Zacięte kontrataki nieprzyjaciela odparliśmy.

Pod wsią pograniczną Nowy Plerynek(?) pod miastem Wiśniowiec i Nad Strypą na zachód od linji Tarnopol-Trembowla, staczamy z nieprzyjacielem, czepiającym się przejść przez rzekę, w rozmaitych miejscach zacięte walki.

Urzędowy komunikat wiedeński z 12 września oświadcza, że odrzucono nas w kierunku przyczółka mostowego tarnopolskiego i żeśmy pod Tarnopolem ponieśli nadzwyczaj wielkie straty.

Nieprzyjaciel nie posiada jednakże żadnych podstaw dla oceny rozmiarów tych strat, i to dlatego, ponieważ w walkach 10 i 11 września cały czas zajmowaliśmy pobojowisko i ponieważ nieprzyjaciel w następnych dniach mimo otrzymanych posiłków wyparty został jeszcze dalej na zachód od Tarnopola ku wsiom Gładkie i Żebrów i częściowo nawet poza linję Strypy.

Z ziem polskich.

Z Warszawy.

Komite giełdowy złożył władzom niemieckiego zarządu memorjał w którem wypowiada, że zaopatrywanie ludności w mąkę w ten sposób, że zboże w kraju się znajdujące byłoby wywożone do Niemiec, tam mielone i następnie w postaci mąki z domieszką określonego procentu mąki jęczmiennej, *respective* ziemniaczanej, zwracane, nasunęło komitetowi kilka uwag.

Podwójny ten transport w jedną i drugą stronę, zresztą trudny do regularnego wykonania z powodu słabej zdolności przewozowej naszej sieci kolejowej i zajęcia jej na potrzeby wojskowe, wywołałby znaczne obciążenie produktu i podwyżkę cen mąki i chleba dla ludności. Dalej nasz przemysł młynarski pozbawiłby pracy i zrujnował go, a hodowla bydła ucierpiałaby bardzo silnie z powodu braku otrąb.

Byłoby więc prostszem i ekonomiczniejszem zaopatrywanie ludności w mąkę pozostawić naturalnemu biegowi rzeczy, tem bardziej, że młyny krajowe mogą się z łatwością zastosować do wymagań władz, wyzyskując zboże do 80 proc. zawartości, a odpowiednia organizacja pod kontrolą władz mogłaby uregulować dodawanie do otrzymywanej z pszenicy i żyta mąki wymaganych domieszek. Zwraca nakoniec komitet giełdowy uwagę, że monopolizacja artykułów pierwszej potrzeby dla ludności w rękach władz lub też w rękach firm handlowych w Niemczech, przez władze do tego upoważnionych, miałaby dla stanu finansowego miasta bardzo poważne następstwa.

Zaopatrywanie ludności miasta, dokonywane z zapasów zboża i bydła, na miejscu się znajdujących i tu przygotowywanych, byłoby o wiele łatwiejsze, wymagałoby mniejszych znacznie środków i stanowiłoby dla ludności, wyczerpanej przez przeszło rok trwającą wojnę, znakomite ułatwienie.

*

Przy Komitecie Obywatelskim świeżo utworzona została akcja Samopomocy kolejarzy polskich p. n. „Kooperatywa kolejowa pracowników kolei żelaznych w Królestwie Polskiem". Zadaniem związku jest pomoc wzajemna i wyszukiwanie pracy. Siedziba związku mieści się w gmachu b. szkoły techniczno-kolejowej przy ul. Chmielnej nr. 90.

*

Wydział sądowy komitetu obywatelskiego m. Warszawy, prowadzić będzie czynności likwidacyjne jeszcze przez dni 10, wobec czego, za zgodą władz sądowych niemieckich, przez ten czas zajmować będzie lokal dotychczasowy w pałacu Krasińskich (gmach b. izby sądowej).

*

Spodziewany jest w tych dniach w Warszawie transport większy węgla, wyprawionego dla tutejszego Komitetu obywatelskiego z Sosnowca. Warszawa otrzymywać ma węgiel wyłącznie z kopalni objętych przez okupację niemiecką.

*

W ciągu dni ostatnich w mieście zamknięto kilka większych piekarń. W innych zaś zastrajkowali robotnicy.

*

Poruszono projekt zorganizowania loterji klasowej, któraby przysporzyła Komitetowi obywatelskiemu środków na zaspokojenie wielu potrzeb filantropijnych, zarazem zaś dałaby pewien zarobek kolektorkom. Propozycja ta spotkała się z odmową Komitetu obywatelskiego, który „ze względów zasadniczych" przeciwny jest pociąganiu ludności do hazardu.

Ś. p. Władysław Wojdałowicz.

Utalentowany artysta teatru „Rozmaitości" Władysław Wojdałowicz zmarł 16 b. m. w Warszawie w 60 roku życia.

Taryfa maksymalna na mąkę i chleb.

W Warszawie ogłoszono następującą taryfę maksymalną na mąkę i chleb:

1 funt mąki (500 gr.)—0.28 mk., żytniej—0,25 mk.; za 1 funt rosyjski (409 gr.) mąki pszennej 14 kop., żytniej 13 kop., za funt chleba (500 gr.) pszennego 23 fen., żytniego 20 fen., razowego 15 fen., za funt rosyjski (409 gr.) chleba pszennego 11 kop., żytniego 10 kop., razowego 8 kop.

Kronika polityczna.

Uwięzienie posłów socjal-demokratów.

SZTOKHOLM. Jak donoszą z Petersburga, uwięziła podobno policja posła Czeheidze i dalszych 17 posłów do Dumy w ich mieszkaniach. Gmach Dumy i wszystkie dworce obsadziło podobno wojsko. Potwierdzenia tej wiadomości, któraby stała w przeciwieństwie do uległości Dumy, niema dotąd.

Z Rygi.

PETERSBURG. „Russkoje Słowo" donosi, że Ryga zupełnie opróżniona. Z 184 fabryk przeniesiono 57 zupełnie, inne częściowo. Z 74000 robotników opuściło miasto 50000.

Z Mińska.

KOPENHAGA, 17 września. „Nationaltidende" donosi:

Ludność Mińska jest bardzo wzburzona i ucieka masowo. Koleje są przepełnione, środki żywności w mieście mało.

Uchodźcy z mińskiej gubernji.

SZTOKHOLM. „Birżewyja Wiedomosti" donoszą, że w okolicy Baramowiszek zebrała się bardzo wielka liczba uchodźców z okolic nowogrodzkich w gubernji mińskiej.

Z powodu braku koni, podwód i dróg żelaznych, muszą te wielkie masy ludzi iść pieszo. Nędza ich jest nieopisanie wielka, lecz setkom tysięcy pomódz nie można.

Decyzja bloku Dumy.

Z Petersburga telegrafują: Przywódzcy stronnictw bloku odbyli naradę i uchwalili znaczną większością odstąpić od planowanej demonstracji i ogólnego złożenia mandatów, ponieważ Goremykin przyobiecał, że rząd już w najbliższym czasie przystąpi do urzeczywistnienia niektóry(?)

żądań programu. Również członkowie Dumy, którzy są w komisjach pracy narodowej, mają tymczasowo pozostać w komisjach.

Sekretarz stanu Kryżanowskij przeciw Dumie.

KOPENHAGA. „Riecz" twierdzi, że sekretarz stanu Kryżanowskij był duszą oporu przeciw Dumie. Jest on przywódcą wielkiej grupy przy dworze i w biurokracji, która z obawy przed rewolucją i przed posunięciem się władzy na lewo, pragnie zawarcia pokoju z Niemcami.

Po odroczeniu Dumy.

KOPENHAGA. Petersburska agencja telegraficzna w krajach neutralnych robi o odroczeniu Dumy następujące uwagi:

Odroczenie Rady państwa i Dumy wywarło na przedstawicieli narodu i na sam naród bezwątpienia wielkie wrażenie. Z wewnętrznego tego zajścia, którego przyczyny nie są jeszcze zupełnie wyjaśnione, byłoby jednak największym błędem wnosić, że wpłynie ono ujemnie na zaopatrzenie wojska w materjał wojenny. Przedstawiciele narodu stanęli na wysokości swego zadania i będą brać udział w pracy w wydziałach rządowych. Co się zaś tyczy ludności, to głosy prasy rozmaitych kierunków najlepszy dają dowód, że i ona z powodu wzburzenia o odroczeniu Dumy zdania swego nie zmieniła. Duma stanęłaby w przeciwieństwie z krajem i narodem, gdyby chociaż na chwilę zapomniała o ogólnem haśle: Wszystko dla wojny, wszystko dla zwycięstwa!

Wezwanie na ćwiczenia.

BUDAPEST, 17 września.

Tutejszy bułgarski konsul generalny ogłasza, iż wszyscy Bułgarzy macedońscy przebywający na Węgrzech, w wieku między 18 a 45 rokiem życia, mają stawić się, ci którzy służyli, na tygodniowe ćwiczenia, a ci, którzy nie służyli w wojsku na 44 dniowe ćwiczenia.

BERLIN, 18 września. Tutejsze poselstwo bułgarskie zawiadamia: Podług rozkazu królewsko-bułgarskiego ministerjum wojny wzywa się wszystkich Bułgarów macedońskich, przebywających w cesarstwie niemieckiem w wieku od 20 — 40 lat, którzy wogóle nie służyli w wojsku, do niezwłocznego stawienia się dla odbycia 45 dniowych ćwiczeń z bronią. Ci Bułgarzy macedońscy, którzy służyli w związku macedońsko-adrjanopolskich legjonów ochotniczych, mają wstąpić od 4 do 19 września dla odbycia 21 dniowych ćwiczeń z bronią, niezależnie zupełnie od wieku i od poprzednio wydanych ogłoszeń przez ministerjum wojny.

Ukończenie fortyfikacji bułgarskich na granicy greckiej.

KONSTANTYNOPOL. Podług rozmaitych doniesień ukończono już prace nad bułgarskiemi fortyfikacjami na granicy greckiej. Obecnie pracują nad drugą linją obronną.

Powołanie rezerwistów.

PARYŻ, 17 września. „Echo de Paris" donosi z Aten:

Powołano na 1 października rezerwistów z 1886-88.

Książe meklemburski w Rumunji

BUKARESZT, 17 września.

Książe meklemburski, przybył wczoraj okrętem do Gługewa, gdzie przyjmował go król i królowa.

Warunek bankierów amerykańskich.

GENEWA. Podług wiadomości prywatnych z Waszyngtonu, wielcy amerykańscy bankierzy stawiają jako pierwszy warunek współdziałania przy operacjach pożyczkowych francusko-angielskich, formalnego przyrzeczenia z Londynu i Paryża, że Rosja z tej amerykańskiej pożyczki korzystać nie będzie.

Połączenie iskrowe z Ameryką.

BERLIN, 18 września.

Według „Voss. Ztg." wywołała wiadomość niemiecka, że Norwegja otrzymuje pozwolenie używania niemieckiego połączenia bez drutu z Ameryką, bardzo żywe zadowolenie. „Morgenblatt" pisze:

Nie jest tajemnicą, że ważne depesze handlowe przez Anglję do Ameryki poprostu ginęły. Giełda norweska, korzystała już z pozwolenia.

Zaciekawienie „Timesa" gdzie teraz uderzą Niemcy?

LONDYN, 18 września.

„Times" zapytuje, na jaki front skieruje się natarcie niemieckie, gdy ustanie marsz w głąb Rosji. Anglja musi się liczyć z tym, że wkrótce znajdzie się w znacznie trudniejszem położeniu, niż dotychczas. Gdzie tylko Niemcy uderzą, odczuje to pośrednio Anglja.

Musi się ona przygotować na wielkie wojskowe wydatki.

„Patria" na 3-cią pożyczkę 200000 marek.

POZNAŃ, 18 września.

Fabryka papierosów „Patria" Ganowicz i Wikliński T. A. w Poznaniu, podpisała na trzecią pożyczkę wojenną 200,000 marek.

Obawa przed niemieckimi nurkowcami.

KONSTANTYNOPOL. Obawa przed niemieckimi nurkowcami unieruchomiła ruch okrętowy w wschodniej części morza Śródziemnego i na morzu Egiejskiem prawie zupełnie. Jak dotąd doniesiono, nie odważają się liczne francuskie i angielskie okręty opuścić Salonik, ponieważ doniesiono, że w pobliżu Kessendre znajdują się niemieckie nurkowce. Tak samo cofnęły się nieprzyjacielskie okręty wojenne, które zwykle krążyły między zatoką Saros a wybrzeżem anatolskim do portu Hudros.

Wezwanie do służby wojskowej w Anglji.

KOPENHAGA, 16-go września.

Pisma angielskie zamieszczają listy, zwolenników i przeciwników służby wojskowej w izbie gmin. Jeszcze większość członków jest przeciwna służbie wojskowej, lecz codziennie przechodzą przeciwnicy do obozu stronników.

Lloyd George odpowiedział na prośbę telegraficzną „Pall Mall Gazette", by wypowiedział się o stanowisku swem względem tej sprawy, iż nie może odpowiedzieć, zanim gabinet nie powźmie decyzji.

W „Times" ogłosiło trzydziestu członków izby gmin, wszyscy czynni oficerowie, wezwanie do narodu, w którem oświadczają, iż nadszedł teraz czas, kiedy każdy zdolny do broni mężczyzna, winien stanąć do apelu ojczyzny, bez względu na swe stanowisko.

36,7 miljonów rubli.

Szkody wskutek pogromu w Moskwie oszacowane pierwotnie na 31 miljonów rb. oznaczono teraz na 36.7 miljonów rb. Nie rozstrzygnięto jeszcze, kto będzie za nie odpowiadał, rząd czy miasto. Poszkodowane są następujące firmy: Tow. akc. Siemens-Schukert na 350,000 rb., Henryk Lanz na 100,000 rb., tow. akc. Gustaw List na 400,000 rb., G. L. Tillmans na 200,000, tow. akc. K. Scheibler na 270 000 rb., Juliusz Henryk Zimmermann na 800,000 rb., Badeńska fabryka aniliny i sody na 100,000 rb. Powszechne Tow. Elektryczne na 120,000 rb., tow. akc. Gerhard i Hey na 1,650,000. Straty niżej 100,000 rb. zameldowały firmy Siemens i Halske, Ross. tow. akc. Gustaw Siewer i inne. Szkody poniosło 210 firm.

Obwieszczenie.

Przy tutejszej Kasie Policyjnej, Ewangelicka 15, przyjmowaną zostaje subskrypcja na 5%, 3-cią Pożyczkę wojenną z r. 1915 Państwa Niemieckiego.

Cena subskrypcyjna wynosi 99%. Szczegółowe warunki subskrypcji znajdują się tamże. Subskrybowaną może być wszelka suma podzielna przez 100. Subskrybenci mogą przyznane im sumy od 30 Września 1915 począwszy, każdej chwili w całości zapłacić. Są oni obowiązani zapłacić:

30%	przyzn. sumy	najpóźniej	18. X. 1915 r.
20%	„	„ „	24. XI. 1915 r.
25%	„	„ „	22. XII. 1915 r.
25%	„	„ „	22. I. 1916 r.

Takie sumy subskrybowane w wysokości do 1000 marek mogą nie być tym razem zapłacone w całości do pierwszego terminu wpłat.

Łódź dnia 15. września 1915 r.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji.
von Oppen.

Obwieszczenie.

Pomimo w mem rozporządzeniu z dnia 12 lipca 1915 r. dotyczącem oddawania metali zagrożenia kary 1000 marek dużo mieszkańców domów w dzielnicy od ulic

Średniej aż do Emilji,

swych zameldowanych zapasów jako też urządzeń kąpielowych nie oddało.

Z powodu tego został czas do oddania aż do środy dnia 22 września 1915 r. włącznie, przedłużony.

Po tymże czasie znalezione jeszcze metalowe przedmioty zostaną bezwzględnie skonfiskowane, a właściciele ich, grzywną 3000 marek a w razie nie możności płacenia za każde 10 marek jednym dniem aresztu ukarani.

Łódź dnia 13 września 1915 r.
Cesarsko Niemiecki Prezydent Policyi.
w zast.
Harbig

Zawiadomienie.

W PONIEDZIAŁEK, dnia 20. Września r. b. rozpoczyna się wydawanie paszportów na ulicy KĄTNEJ 22 Tutaj otrzymują paszporty wszystkie osoby, które fotografowane zostały na ulicy KĄTNEJ, 12, a mianowicie w tym dniu litery:

we wtorek,	21-go września	G, H, I, J, K
w środę	22-go „	L, Ł, M, N, O
w czwartek	23-go „	P, Q, R, S
w piątek	24-go „	T do Z

Każdy paszport kosztuje 50 Pfg. — 30 Kop. Przy odbiorze paszportu zwracać uwagę na podpis i pieczęć.

i. b.
v. Bernewitz.

Kalendarzyk.

DZIŚ: *N. Serca N. M. P.*
JUTRO: Eustachjusza.
Wschód słońca o godz. 5 m. 35.
Zachód „ 6 „ 14.

TEATR POLSKI. Dziś o godz. 3-ej po p. „Kościuszko pod Racławicami" wieczorem o godz. 6 i pół. „Pod Kolumną Zygmunta".

TEATR TALJA. Dziś o godz. 3 po poł „Car Paweł" I-a o godz. 6 wiecz. „Belweder"

WYPOŻYCZALNIA Tow. „Wiedza" otwarta codziennie od g. 5—8, w niedziele i święta od g. 10—1.

WYPOŻYCZALNIE Tow. Krzewi Oświaty otwarte są w środę od godz. 4—6, w niedzielę i święta od 1-ej—1-ej.

Kronika miejscowa i sąsiedzka.

Lokale II komisarjatu sądowego przeniesiono z ul. Dzielnej nr. 30 na ul. Pasaż Meyera nr. 2, I piętro.

Łódź, 11 września 1915 r.

Sędzia nadzorczy
Ces.-Niemieckiego Sądu Okręgowego
Zwick.

Wypłata wsparć dla rezerwistek

będzie się odbywać począwszy od poniedziałku 20 b. m. codziennie od godz. 9—12 rano i od 3—6 popołudniu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 1 i Mikołajewskiej 54. Porządek wypłaty podług liter początkowych nazwisk i numerów, którymi litery są oznaczone. Numery są zanotowane w paszportach.

Poniedziałek, 20 września: Piotrkowska 1, rano K, M (1 — 375), po poł. K, M (376—750); Mikołajewska 54, rano A (wszystkie num.) S (1—375), D. (wszystkie num.) S (376—750).

Wtorek, 21 września: Piotrkowska 1, rano K (751—1125) M (751 do końca) po poł. K (1126 — 1500) N (wszystkie num.); Mikołajewska 54, rano B (1—375), S (751 do końca), po poł. B. (376—750), Sz (1—375).

Środa, 22 września: Piotrkowska 1, rano K (1501 — 1875), P (1 — 375); po poł. K (1876 do końca), P (376—750); Mikołajewska 54, rano B (751 do końca), Sz (376 do końca), Szcz (wszystkie num.); po poł. G (1—375), T (wszystkie num.)

Czwartek, 23 września: Piotrkowska 1, rano Z i Ż (wszystkie num.), P (751 do końca); po poł. I i E (wszystkie num.), L i Ł (wszystkie num.); Mikołajewska 54, rano G (376—750), F (1—375), po poł. G (751 do końca), F (376 do końca), U (wszystkie num.)

Piątek, 24 września: Piotrk. 1 rano Ja (wszystkie num), R (1 — 375); po poł. O (wszystkie num.), R (376 do końca); Mikołajewska 54, rano W (1 — 375), Ch i H (wszystkie num.); po poł. W (376 do końca), C i Cz (wszystkie num.).

Sobota, 25 września, wypłata wsparć dla wszystkich rezerwistek, które takowego nie otrzymały w dniach poprzednich.

Z Delegacji zaprowiantowania miasta.

(a) Delegacja zaprowiantowania miasta przy magistracie łódzkim ogłosiła następujący cennik artykułów spożywczych, sprzedawanych ze składów tejże komisji a mianowicie:

1) Groch za funt 40 fen.,
2) Kasza orkiszowa pud 9 marek,
3) Kaszy owsianej brak.
4) Kasza pęczak pud 12 mk.
5) Sól pud 4 marki.
6) Faryna funt 33 fenigi.
7) Cukru kostkowego brak.
8) Herbata I gatunku funt 7 Mk.
„ II „ „ 6 „
„ III „ „ 5 „
„ IV „ „ 3 „ 75 f.
9) Świece funt 1 Mk. 10 fen.
19) Masło śmietankowe duńskie beczka 50 kilowa 210 Mk.
11) Olej do palenia funt 80 fen.
12) Olej sezamowy funt 1 Mk. 30 fen.
13) Olej rzepakowy funt 1 Mk.
14) Pieprz funt 1 Mk. 44 fen.
15) Cykorja funt 30 fen.
16) Kawa 1 funt 2 Mk.
17) Ocet 1 funt 05 fen.
18) Ser holenderski w skrzynkach po 80 fen. za funt, pojedyńczo 90 fen. funt.
19) Mleko skondensowane puszka 90 fenigów.
20) Mleko sterylizowane litr 40 fen.
21) Masło kokosowe skrzynka
10 kilo 26 Mk. 50 fen.
25 kilo 64 Mk. 50 fen.
22) Sucha kiełbasa (Mettwurst) pół kilo 1 Mk. 20 fen.
23) Śledzie beczka 70 marek,

Z Komitetu tanich kuchen.

(a) Przy delegacji biednych magistratu łódzkiego utworzony został wydział opieki nad taniemi kuchniami w mieście.

Kierownictwo wydziału objął komitet, do którego z wyborów weszło 10 osób, a mianowicie pp.: Zaborski, E. Hadrjan, Dybczyński, E. Eisenbraun, Hirszsohn, Gersohn, Krzemiński, Nowiński i pastor Gundlach. Postanowiono wydawać tylko tanie obiady, obiady zaś bezpłatne będą wydawane tylko w wyjątkowych wypadkach.

Aby postawić kwestję wyżywienia biednej ludności na stopie odnośnych wymagań co do minimum wartości pożywnej obiadu, koniecznej do utrzymania życia tych mas, które zmuszone są żywić się wyłącznie w tanich kuchniach, postanowiono zwiększyć wartość spożywczą porcji obiadowej, tak, aby koszt własny jednej porcji wynosił 6 kopiejek.

Z tej sumy połowę, t. j. 3 kopiejki będzie płacić konsument, zaś pozostałe 3 kopiejki dopłacać będzie Magistrat. Oprócz tego magistrat opłacać będzie lokale tanich kuchen, zarówno jak i wydatki na personel tanich kuchen i służbę, oraz wydatki kancelaryjne.

Obok tanich kuchen, pozostających pod egidą wyżej wymienionego komitetu, mogą i w przyszłości być czynne kuchnie rozmaitych stowarzyszeń, związków zawodowych, partjalne i tym podobne, zarówno także te kuchnie będą wspomagane z funduszów miejskich, o ile się poddadzą kontroli komitetu tanich kuchen.

W tym celu Komitet wybierze odpowiednią liczbę płatnych kontrolerów, którzy będą mieć obowiązek dokonywania kontroli tych tanich kuchen. Na pokrycie tych wydatków opracowano i przyjęto budżet za czas od 1 października 1915 roku do 31 marca roku 1916 w wysokości 200 tysięcy rubli. Komitet tanich kuchen rozpoczął już swą działalność nad reorganizacją tanich kuchen w Łodzi.

Niegrzeczność.

Jeden z klijentów Delegacji dla biednych żalił się przed nami na grubiańskie zachowanie się niektórych panów kontrolerów Delegacji, przy spełnianiu przez tych ostatnich swych służbowych obowiązków. Fakt taki miał miejsce w zeszły piątek w pewnym domu przy ul. Mikołajewskiej, gdzie funkcjonarjusz, widocznie człowiek nerwowy, zachował się wobec petenta ordynarnie. O fakcie tym podano zażalenie, wobec czego należy mieć nadzieję, że Delegacja nie dopuści zapewne na przyszłość do podobnych karygodnych wybryków ze strony swych podwładnych. Wobec krwawych czasów ludzie mają i bez podobnych scen dosyć własnych goryczy, pocóż więc dolę pogarszać jeszcze upokorzeniami.

Z kooperatywy „Metalowiec".

(a) Ogólne roczne zebranie członków kooperatywy spożywczej robotniczej „Metalowiec", wyznaczone w pierwszym terminie na ubiegłą niedzielę, nie doszło do skutku z powodu nie przybycia dostatecznej liczby członków, i w drugim terminie bez względu na liczbę uczestników odbędzie się dziś w niedzielę o godz. wpół do trzeciej w lokalu fabryki trykotaży „Winkler, Gaertner i Berman" przy ul. Mikołajewskiej Nr. 84.

Z Tow. „Hatchija".

(l) W poniedziałek, d. 27 września, odbędzie się w Teatrze Polskim (Cegielniana 63) pierwszy hebrajski wieczór, urządzony przez wspomniane Towarzystwo, na którym to wieczorze między innymi odegrany będzie dramat biblijny „Mechiras Josef" („Sprzedaż Józefa").

Okradzenie reportera.

(a) W tych dniach o g. 2 po południu z otwartego mieszkania reportera pism miejscowych, Edmunda Kokorzyckiego, przy ulicy Zachodniej № 32, dokonano niezwykle śmiałej kradzieży, mianowicie pewna kobieta, chodząc po prośbie, skradła kilka sztuk koszul męskich, wartości kilkudziesięciu marek. Po zauważeniu kradzieży rozpoczęto poszukiwania, przyczem żona pana K. poznała skradzione rzeczy na „Pociejowie" łódzkim, mianowicie na placu handlu starzyzną przy ul. Zgierskiej № 6, już w trzecich rękach, sprzedane paserom.

Przy pomocy policji rzeczy skradzione odebrano i wykryto sprawczynię kradzieży, która okazała się nałogową pijaczką—kradzież popełniła dla uzyskania pieniędzy na wódkę i zaraz upiła się do utraty przytomności.

Na zimę.

(g) Każda skrzętna gospodyni stara się o to, aby śpiżarnia jej obfitowała zimą nietylko w zwykłe produkty spożywcze, ale także w różne przyprawy do potraw.

W czasach obecnej drożyzny mięsa i tłuszczów wszelakich, przyprawy do potraw mają znaczenie wielkie. Pomijając włoszczyznę i rozliczne warzywa, jakie można zakonserwować na zimy, najpodatniejszymi

ku temu artykułami są owoce i grzyby. Wiadomo powszechnie, jak znakomitą przyprawę do potraw stanowią w porze zimowej grzyby suszone, albo jak posilną i zdrową jest zupa z owoców suszonych, zwłaszcza z gruszek i śliwek.

To też w porze obecnej każda gospodyni winna zaopatrzyć się w suszone owoce i grzyby na zimę.

Urodzaj owoców wszelakich, szczególniej gruszek, jest w tym roku niezwykle obfity. Dzięki temu ceny na nie nie są zbyt wysokie.

Zresztą nie potrzeba koniecznie konserwować na zimę gruszek uszlachetnionych, gruszki tak zwane polne również nadają się do tego, a mają jeszcze tę zaletę, że są tanie. W wielu miejscowościach w okolicy gruszek takich jest ilość ogromna. Niedawno w Strykowie na jarmarku sprzedawano ćwierć gruszek polnych po 50—60 kopiejek.

Grzyby wprawdzie, choć obrodziły obficie, są stosunkowo drogie. Ale przecież w okolicy można je nabywać taniej, lub też można ich sobie nazbierać w lasach poblizkich.

Jak suszyć owoce i grzyby lub jak je marynować, wie chyba każda gospodyni i o tem zbyteczne jest pisać.

Z gimnazjum Witanowskiego.

Poniżej zwracamy uwagę na skład ciała profesorskiego w gimnazjum Witanowskiego:

Dyrektor gimnazjum,

Wychowaniec dorpackiego uniwersytetu kandydat nauk fizyko-matematycz.

1) *religja*: magister prawa ks. Malinowski,
2) *matematyka* — inżynier Barszewski,
3) *przyroda* — dr. nauk przyrodniczych. Wisłocki.
4) *polski* (klasy wyższe), historja — absolwent uniwersytetu Jagiellońskiego — Kalinowski,
5) *polski* (klasy niższe) kandydat nauk prawnych — Sikorski.
6) *francuski* m-lle Guy, p. Tomaszewska,
7) *niemiecki* — nauczyciel b. szkół rządowych Szmidt.

Zamiast koncertu — kinematografy.

Koncert symfoniczny pod dyrekcją prof. Tadeusza Mazurkiewicza, który miał się odbyć w dniu 31 sierpnia w parku Staszica na rzecz Szkoły rzemiosł dla dziewcząt w m., a odkładany trzykrotnie, z powodu niesprzyjającej pogody na dzień 4, 6 i 7 września nie mógł dojść do skutku.

Komitet organizacyjny pragnący wywiązać się z obowiązku wobec publiczności, która bilety na powyższy koncert nabyła, urządza przedstawienia kinematograficzne w „Odeonie" w dniach 20, 21 i 22 września (poniedziałek, wtorek, środa), na które posiadacze biletów na nieodbyty koncert mają wstęp wolny.

Towarzystwo Krzewienia Oświaty.

Podleśna 1.

Sekcja uniwersytecka T. K. O. zawiadamia o mającym się rozpocząć dn. 23 b. m. cyklu wykładów z historji Polski D-ra Więckowskiego.

Biuro Towarzystwa przyjmuje również codziennie od 10 — 11-ej zapisy na wykłady literatury polskiej (p. Wiśniewskiej i p. Koziołkiewiczówny) fizyki (p. Bestermanówny) rysunków technicznych (inż. Klocmana) algebry (p. Moskiewicz) oraz arytmetyki i polskiego (nauka czytania i pisania).

Z Delegacji szkolnej.

Według uchwały delegacji szkolnej przy mag. m. Ł. lista nauczycieli w dawnych szkołach miejskich polskich przedstawia się jak następuje:

Szkoła Nr. 1. ul. Średnia nr. 91, naucz. star. 1, Warkstow Józef; naucz. młod.: 2) Skórzewski Józef; naucz. młod.: 3) Rowińska Jadwiga; naucz. młod.: 4) Bech Aniela.

Szkoła Numer. 2-gi ulica Passaż-Szulca nr. 50, naucz. star.: 1) Gidyński Ludwik; naucz. młod.: 2) Skarbek Edward, 3) Wosik Eugenja, 4) Braun Lucyna.

Szkoła Nr. 3, ul. N.-Cegielniana nr. 42, naucz. star.: 1) Brzeziński Karol; naucz. młod.: 2) Trzemkowska Janina.

Szkoła Nr. 4, ul. Targowa nr. 30, naucz. star.: 1) Dolewski Franciszek; naucz. młod.: 2) Wasikówna Marja.

Szkoła Nr. 5, ul. Zarzewska nr. 25, naucz. star.: 1) Szwalm Bronisław; naucz. młod.: 2) Donaszewska Felicja, 3) Donaszewska Jadwiga, 4) Piaskowski Piotr.

Szkoła Nr. 8, ul. Południowa nr. 40, naucz. star.: 1) Sikorski Edward; naucz. młod.: 2) Jankowski Konstanty, 3) Sikorska Aurelja, 4) Podczaska Zenobja.

Szkoła Nr. 10, ul. Widzewska nr. 90, star. naucz.: 1) Sobolewski Czesław, naucz. młod.: 2) Lipińska Djoniza, 3) Falcman Helena, 4) Kochel Michalina.

Szkoła nr. 11 ul. Konstantynowska 51 naucz. star.: 1) Musiatowicz Stanisław; naucz. młod.: Papis Kazimierz; 3) Lombardowa Kazimiera; 4) Swidwińska Jadwiga.

Szkoła nr. 13 ul. Pańska 19, naucz. star.: 1) Lisicka Felicja; naucz. młod.: 2) Kulejowska Marja; 3) Elznerowicz Anna; 4) Raczyńska Ludwika

Szkoła nr. 14 ul. Juljusza 16, naucz. star. 1) Ryszelewski Tomasz; naucz. młod.: 2) Trzciński Józef. 3) Żylińska Kazimiera; 4) Formalska Marja.

Szkoła nr. 15 ul. Zielona 32, naucz. star.: 1) Kołudzki Mieczysław; naucz. mł.: 2) Czajkowski Stanisław, 3) Brojerski Aleksander; 4) Muznerowicz Andrzej, 5) Kowalski Stefan, 6) Wasilewski Tomasz, 7) Łapiński Kazimierz.

(D. c. n).

Nowoprzyjęci nauczyciele, jak i również zastępcy mianowani przez sekcję szkolną byłego G. K. O. winni przedstawić swoje świadectwa naukowe oraz swoje curriculum vitae.

Wymienieni w liście powyższej nauczyciele i nauczycielki mogą z polecenia deleg. szkolnej rozpocząć chwilowo zajęcia w swych szkołach.

Ostateczne nominacje będą zatwierdzone dopiero przez władzę nadzorczą niemiecką.

Z Lutomierska.

(a) W tych dniach w Lutomiersku została wprowadzona karta chlebowa.

Teatr i muzyka.

Koncert dobroczynny na korzyść biednych m. Łodzi.

Jak się dowiadujemy, w piątek, d. 24 b. m., o godz. 7 w eczorem odbędzie się w Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej Nr. 18 wielki koncert, z którego całkowity dochód przeznaczony zostanie dla biednych naszego miasta.

Koncert ten odbędzie się pod protektoratem łaskawie przyjętym przez pana nadburmistrza Schoppena, który w tym celu zaprosił artystów, znanych naszej muzykalnej publiczności z ostatniego podobnego koncertu, który miał miejsce w d. 1-go września r. b., i z których na specjalne wyróżnienie zasługuje pani Marja Javor, gwiazda budapeszteńskiej Népopery. Jej fenomenalny wprost sopran koloraturowy wywołał powszechny zachwyt, co nasz sprawozdawca muzyczny swego czasu silnie podkreślił, wyróżniając przytem zaszczytnie pozostałych artystów. Poprzedni koncert, odbył się przy szczelnie wypełnionej sali, tak iż wielu melomanów brak miejsca zmusił do zrezygnowania z bytności na koncercie, i odejścia od kasy bez biletu. Radzimy tedy zaopatrzyć się wcześniej w bilety wejścia.

Do zupełnie nowego programu powrócimy w najkrótszym czasie, a o szczegółach mówi ogłoszenie w naszym piśmie.

Teatr Polski.
Cegielniana 63.

Dziś odbędą się dwa widowiska: o 3-ej po południu odegranym będzie „Kościuszko pod Racławicami", — o 7-ej zaś wiecz. powtórzoną będzie wczorajsza premjera „Pod kolumną Zygmunta".

To i owo.

„Wąnskich bonów nieprzyjmóję".

Och, jakie czasy nastały dla naszej biednej Łodzi! Do wszystkich kłopotów codziennego życia wdarł się jeszcze jeden: „Wązkich bonów nie przyjmują".

I cóż robić teraz z tymi bonami? Trudno, trzeba tracić na każdym rublu parę kopiejek!

Ale jakie jest położenie robotnika gdy za tego rubla ma wyżywić rodzinę, składającą się z 6-ciu lub 8-miu osób? My, średnia klasa, możemy sobie pozwolić jeszcze na taki zbytek, aby uniknąć wystawania po parę godzin przed Bankiem Handlowym.

Przypadek zdarzył, że i ja otrzymałem „taki" rubel starej emisji, wyklęty przez ludność miasta Łodzi i okolicy. Stoję i namyślam się, co mam z nim zrobić?! Wchodzę do tabacznego sklepu i żądam paczkę Hercegowiny za 20 kop. Nie zdążyłem nawet wyjąć mego rubla, gdy sprzedający cofa już paczkę ze stołu z tymi słowami: „Wązkich rubli nie przyjmuję!"

Wchodzę do sklepu sodowej wody, tam jeszcze gorzej: zdaleka bije w oczy duży napis:

— „Wąnskich bonów nieprzyjmóję".

Zdaje mi się, że zostanie on u mnie, jako pamiątka wojenna. Przecież dla marnych kilku groszy nie będę wystawał przed Bankiem Handlowym 8 lub 9 godzin.

A nasi domorośli bankierzy zbierają obfity plon.— *Plajta.*

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze.

Uprzejmie proszę o łaskawe sprostowanie pomieszczonej w „Gazecie" z dnia 12 b. m. wzmianki, a mianowicie:

Z chwilą zawieszenia czynności Komitetu Obywatelskiego Niesienia Pomocy Biednym, Sekcja Kobiet, jako jego składowa część istnieć przestała, a raczej znajduje się w stadjum likwidacji.

Istnieje natomiast Związek Kobiet przy Delegacji dobroczynności miejskiej, który ma na celu niesienie pomocy chorym biednym.

Racz przyjąć Szanowny Panie i t. d.

Wice-Przewodnicząca
Sekcji Kobiet K. O. N. P. B.
Marja Grzybowska.
Sekretarka *Z. Jarzębowska.*

Umocniony obwód wojskowy na Kijowszczyźnie.

Kijów, podstawa operacji wojskowych w trójkącie fortecznym: Łuck-Dubno-Równo, stanowi wielki umocniony obwód wojskowy armji rosyjskiej i posiada z tego powodu pod względem militarnym duże znaczenie. Obejmuje on gubernje kijowską, czernichowską, kurską, charkowską, połtawską, Wołyń bez powiatów włodzimirsko-wołyńskiego i kowelskiego, powiat chocimski gubernji bessarabskiej i Podole. Do obwodu tego należą: korpus 9, 10, 11, 12 i 21, dwie kombinowane dywizje kozackie, trzy brygady strzelców, pięć brygad piechoty zapasowej artylerji i trzy brygady saperów.

W Kijowie znany z obecnej wojny generał Ruzskij był komenderującym generałem 21 korpusu. W garnizonie kijowskim stały załogą: 4 pułki piechoty, 1 pułk kozaków uralskich, 1 brygada artylerji polnej, 3 piesze baterje górskie, 2 bataljony artylerji fortecznej, oddziały saperów i żandarmów polnych. Oprócz tego jest Kijów siedzibą komendy korpusu i dwóch dywizji. Do kijowskiego obwodu wojskowego należą również garnizony twierdz Łucka i Równa.

Kijów uchodził od dawien dawna za silną fortecę, którą jednak w r. 1897 postanowiono znieść. Mimo to dodano jej później jeszcze kilka fortów, które następnie rozszerzono i znacznie umocniono nowemi okopami. Nad Dnieprem położony, tworzy Kijów nietylko punkt operacyjny przeciwko Austrji i punkt zborny wszystkich wojsk z głębi Rosji, w szczególności z moskiewskiego centrum kolejowego, ale nadto jako magazyn wojskowy pierwszorzędny. Kijów nadaje się doskonale w czasie mobilizacji, jako punkt zbiorowy wielkich mas wojskowych, dzięki gęstej sieci kolejowej, rozciągającej się dokoła jej dwu głównych arterji komunikacyjnych: Kijów-Kursk-Moskwa i Kijów Berdyczew-Odesa. Linja kolejowa Kijów-Równo, która prowadzi przez Berdyczów i stąd rozgałęzia się ku Galicji (kierunek Tarnopol-Lwów), umożliwia szybki transport zgromadzonych tu wojsk na granicę galicyjską, jak to się stało na początku obecnej wojny.

Pominąwszy „wojenną historję" Kijowa, do którego ongi przed wiekami Bolesław Śmiały jako wjeżdżał zwycięzca, dodać należy jeszcze słówko o Kijowie „cywilnym" Kijów jest miastem wybitnie handlowem. Oprócz zboża, drzewa i bydła, słynie Kijów jako rynek cukru, który jest bodaj najważniejszym jego artykułem wywozowym. Słynie wreszcie Kijów ze swych licznych starych świątyń i klasztorów, oraz jako miejsce pielgrzymek, dokąd pielgrzymują pątnicy z całej Rosji. Przedewszystkiem czcią ogromną otaczają prawosławni starodawny klasztor podziemny t. zw. „Ławrę Pieczarską"; klasztor ten utworzony w 11 stuleciu, wykuł sobie siedzibę pod ziemią w skale. Tam też spoczywają zwłoki 73 świętych rosyjskich.

Kijów liczy dziś 510 tysięcy ludności w tem przeszło 40 tysięcy polaków.

Rozmaitości.

Ile kosztuje nowy człowiek.

W najnowszych czasach, dzięki ostatnim postępom wiedzy cena sztucznych członków stała się znacznie przystępniejszą a wyrób ich więcej wielostronny, tak, że dzisiaj można sobie wyrobić już kompletne pojęcie, ileby kosztował sztuczny człowiek. Według obliczeń angielskich cena ta wynosiłaby 2200 koron. Dwie nogi kosztują 650 koron, podczas gdy ręce można już otrzymać za 425 koron. Uszy z muszlami kosztują 300 koron, a oczy tylko 130 kor. Naturalnie że, podając ogólną cenę, nie uwzględnia się mózgu i serca.

Zgierskie Towarzystwo Majstrów Tkackich

niniejszym podaje do wiadomości publicznej, iż chce wypuścić w dzierżawę: staw zarybiony, łazienki, sprzęt łabuzi, oraz jest odpowiedni punkt na łódki, a także zimą urządzenie ślizgawki i budynki mieszkalne na przeciąg 5-ciu lat.

Reflektanci, którzy złożą odpowiednie gwarancje, raczą się zgłosić do Zarządu Majstrów Tkackich w Zgierzu, ulica Strykowska № 36.

Gilzy „ABADIE"

z prawdziwej francuskiej bibułki wszelkich wymiarów.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

Również do nabycia w fabryce gilz A. Lewina Łódź, Konstantynowska 30 w podwórzu

Gospodyni

dla kilku urzędników niemieckich na wieś potrzebna zaraz. Wymagane: dobre gotowanie i znajomość języków niemieckiego i polskiego. Zgłaszać się: Andrzeja № 54 u stróża codziennie po godz. 6. wieczorem.

KLISZE DO DRUKU POCZTÓWKOWEGO wykonywa R. BORKENHAGEN ZAKŁAD FOTOCHEMIGRAFICZNY PIOTRKOWSKA № 109

SALA KONCERTOWA, DZIELNA № 18.

W piątek, d. 24 Września 1915, o godz. 7 wieczorem odbędzie się pod protektoratem pana nadburmistrza **Schoppena**

Wielki Koncert Dobroczynny

na korzyść biednych m. Łodzi

Współudział przyjmują:

pani **Marja Jàvor** sopran koloraturowy) (Népopera - Budapeszt
panna **Hertha Frank** (alt) — Berlin
panna **Ella Mertins** (pianistka) — Berlin
pan **Aleksander Várnay** (tenor) Népopera Budapeszt
prof. **Ernest Oehlhey** (wiolonczela) — Łódź.

Kierownictwo artystyczne: p. **Aleksander Várnay.**

Ceny miejsc: od 1 Mk. do 5 Mk. Loże 15 Mk. i 20 Mk.

Bilety do nabycia u **Friedjerga i Katza** Piotrkowska № 90.

Całkowity dochód czysty przeznacza się dla biednych m. Łodzi

Robotnicy wiejscy z rodzinami lub bez
Robotnice wiejskie do kopania kartofli
Silni chłopcy do zajęć gospodarczych
zaraz poszukiwani
Biuro pracy Piotrkowska № 108.

Formiarze, Motacze, Ślusarze, Kowale
i niewykfalifikowani Robotnicy
do Stalowni w GELSENKIRCHE
poszukiwani
BIURO PRACY, ulica Piotrkowska № 108.

Powrócił
Dr. Rosenblatt
spec. chorób uszu, nosa i gardła.
Piotrkowska 35.

Lekarz — Dentysta
J. Haberfeld
Ś-go Andrzeja № 2, pierwsze piętro
rozpoczął na nowo przyjęcia.

Lekarz dentysta
S. BETTE
165 Piotrkowska 165,
róg Anny.
Rozpoczął na nowo przyjęcia.

Lekarz Dentysta
F. Czlenow
była asyst. lek. B-ty Bette.
przyjm. Piotrkowska 200.

Pierwsza
+ chrześcijańska lecznica +
chorób zębów i jamy ustnej.
teraz Ewangielicka 2 róg Piotrkowskiej 141.
Najlepsze ZĘBY sztuczne i plomby
Porada od 5) f. od 9 r. do 7 wiecz

Szkoła Frebłowska | Kursy Pedagogiczno-frebłowskie
Idy Janowskiej Pasaż Szulca № 15.
Zajęcia w szkole i na kursach rozpoczęły się. Zgłosić się można codziennie w kancelarji szkoły po między godz. 11—1 przed poł. i 4— 6 p. p.
Przy szkole komplety przygotowawcze do szkół średnich dla chłopców i dziewcząt.

Lekcje gry fortepianowej przyjmuje w dalszym ciągu
A. Naruszkiewiczowa
Konstantynowska № 5 m. 6.
w godz. między 3—5

Ważne dla sklepów galanteryjnych!
Znana warszawska fabryka
Getrów
T. Trejster i Ska
znajduje się dziś Łódź, Zawadzka 16 m. 21 róg Wólczańskiej.
Wielki wybór!
Można też dostać bieliznę jak: kołnierze, mankiety i półkoszulki.
Ceny bardzo przystępne!

Otworzyliśmy w Łodzi filję pod firmą
Bank Wschodni dla Handlu i Przemysłu, filja w Łodzi
w Łodzi, ul. Pasaż-Mejera № 8.

Zadaniem filji jest uregulowanie ruchu pieniężnego na obszarze Polski po lewej stronie Wisły i ułatwienie wzajemnych wypłat między tym obszarem a Niemcami.

Mamy honor podać to do publicznej wiadomości i prosimy o korzystanie z naszych instytucji w jak najszerszym zakresie.

Poznań, 6 Września 1915 r.

Bank Wschodni dla Handlu i Przemysłu.

Zelowanie obuwia
z bardzo trwałego materjału „Ursus“ wykonywa po cenach:
damskie Mrk. **2. 80** f. para
męskie Mrk. **3. 40** f. para
Zakład szewcki St. Laparty, ul. Piotrkowska 89 i ulica Zgierska 7.

Felczer z BUSKA
powrócił przyjmuje z chorobami **wenerycznemi i skórnemi**
(frykcje i masaże)
Aleksandrowska № 37.
Kaszyński.

Roboty futrzane
dla Panów i Pań.
Przyjmuje futra do farbowania.
Obstalunki wyk nywam akuratnie.
A. Fiszlewicz, Łódź, Dzielna 10,
Wejście przez bramę 1-sze piętro.

PA-TY-MA
PA pierosy niemieckie znanej dobroci z fabryki **„Georgii“** z banderolą Zivilverwaltung.
TY tunie rosyjskie, niemieckie, węgierskie, tureckie i Hercegowina.
MA chorka rosyjska oraz gilzy z najlepszej bibułki poleca po cenach hurtowych **S. Nowiński, Piotrkowska 145,** sklep w podworzu.

Dom drewniany
w dobrym stanie składający się z 4 pokoi i kuchni do sprzedania. Wiadomość w Tow. Poż. Oszcz. w Aleksandrowie.

Lekcje zbiorowe
przygotowawcze do szkół polskich, począwszy od klasy II dla uczniów i uczenic przy szkole
M. Zarzyckiej
Mikołajewska 31.
Zapisy przyjmuje T. Kilański w kancelarji szkoły codziennie od 6 do 7 wiecz.

Młody rolnik
absolwent Studyum przy uniwersytecie Krakowskim
poszukuje posady.
Łask zgł. pod „Studyum“

ZARAZ
GOTÓWKĘ
może otrzymać każdy kto posiada **asekuracyjną polisę życiową.** Wiadomość u M. Szeinberga. Konstantynowska 38, od 10—2 pp.

OGŁOSZENIA DROBNE:

A. A. Kupuje kwity lombardowe i maszyny do szycia Brzezińska 10 m. 9. 793

Dziewczyna z niemieckim, znająca kuchnię potrzebna Główna 17 m. 2. 794

Do wynajęcia dwa pokoje frontowe łącznie z osobnym wejściem Mikołajewska 31 stróż wskaże. 791

Damski krawiec z powodu kryzysu szyje elegancko kostjumy od 10 mrk. palta od 8 mrk, suknie od 2 Marek. Pracownia E. Rudzkiej, Piotrkowska 17 lewa oficyna parter. Nadeszły świeże żurnale.

Furgon Rzeźniczy karetkowy i bryczka w dobrym stanie do sprzedania Wiadomość w Adm. Gazety Łódzkiej. 795

Pracownia sukien damskich i ubiorów dziecięcych przyjmuje roboty, wykonywa takowe solidnie, ceny umiarkowane. Widzewska 152, wejście z Fabrycznej.

Pierwszorzędny chrześcijański bazar gorsetów „Renoma“ poleca gotowe i obstalunkowe gorsety z doborowych dreliszkowych i jedwabnych satynek, atłasów, batystów, brokatów. Ceny dawniejsze. Ul. Główna 17. 756

Sklepikarze, urzędnicy, kantorzyści, woźni. Korzystajcie z okazji. Kupuję papier wekslowy, marki pocztowe, stemplowe i oszczędnościowe, płacę najlepsze ceny. Widzewska 40 m. 10. front 2-gie piętro.

Zaginął paszport niemiecki, wydany przy ul Ewangelickiej № 10 na imię Eugenji Sierada

Rozpowszechnianie dozwolone przez niemiecką władzę cenzuralną.

Redaktor i wydawca **Jan Grodek** (m. p. Przejazd 8)
Na maszynie rotacyjnej w tłoczni **Jana Grodka** Przejazd 8.